

Biblioteques i diàleg interreligió entre la destrucció i el coneixement mutu

**Biblioteca de Can Peixauet, Sta Coloma
de Gramenet
21 d'abril de 2016**

El Llibre d'Eli

la destrucció de llibres: fins ben entrat el segle xx

“Allí donde queman libros, acaban quemando hombres” (Heinrich Heine)

**La destrucció de llibres
neix des del moment de la
invenció de l'escriptura.
Són processos paral·lels.
Però en el s. XX pren
especial virulència**

1. la II república i la guerra civil

- 10 i 11 de maig de 1931 : crema de biblioteques i arxius de convents > anticlericalisme
- Fets d'Octubre del 1934 : a Astúries, cremen 257 biblioteques populars dels Ateneus. El dia 13 crema totalment la Biblioteca Universitària d'Astúries.
- 1937 : bombardeig de la Biblioteca Nacional de Madrid > actuació dels bibliotecaris
- 27 de març de 1939 : destrucció de l'Ateneu Enciclopèdic Popular amb 6.000 volums.
- 72 tones de llibres destruïts a Barcelona (editorials, llibres, biblioteques...)
- Ordre del 16/09/1937 : política de depuració de biblioteques i centres culturals > censura

2. L'època nazi: el bibliocaust

- Maig 1933 : crema de llibres jueus a la Univesitat de Colònia, mitja tona de llibres cremats de l'Institut d'Investigació Sexual de Berlín.
- 10/05/1933 : 25.000 llibres cremen a la Plaça de l'Òpera de Berlín i a unes altres 21 ciutats universitàries.
- Es van cremar obres de més de 5.500 autors.
- 1933 : A Europa hi havia 469 col·leccions de llibres jueus, amb més de 3,3 milions de llibres. Al final de la guerra, no queda ni una quarta part.
- Octubre 1944 : crema de 700.000 llibres de la Biblioteca Nacional de Varsòvia. Més de 15 milions de llibres desapareguts a Polònia.

3. Odi i genocidi ètnic i cultural a l'antiga iugoslàvia

- 1991 : es destrueixen a Croàcia més de 195 biblioteques (la Científica de Zadar, 600.000 volums)
- Institut Oriental de Sarajevo: 5.263 manuscrits àrabs, turcs, perses, grecs i bosnis / Biblioteca Municipal, 300.000 volums / Museu Nacional, 400.000 volums...
- 25/08/1992 : destrucció de la Biblioteca Nacional de Sarajevo - 1,5 milions de volums, 155.000 obres rares, 478 manuscrits
- Bòsnia: des del 1992 fins al final de la guerra, 188 biblioteques afectades (43 completament), 1.200 mesquites, 150 esglésies catòliques, 10 d'ortodoxes, 4 sinagogues...

4. Destrucció de llibres a Iraq

- Abril 2003 : saqueig i destrucció de la Biblioteca i l'Arxiu Nacional d'Iraq, a Bagdad > 1 milió de llibres cremats a la Biblioteca, 10 milions a l'Arxiu (alguns d'otomans)
- Un bri d'esperança: 500.000 volums salvats en pisos, 300.000 a la mesquita d'Haqq, 100.000 volums a una instal·lació del Departament de Turisme
- Lawrence d'Arabia, 1920: *“Los comunicados procedentes de Bagdad son inadecuados, falsos e incompletos. Todo se encuentra mucho peor de lo que nos han dicho. Hoy estamos próximos a un desastre”*

5. Destrucció electrònica i digital

- L'era digital planteja tota una sèrie de reptes i preocupacions totalment noves > i afecta a tothom, a totes les cultures i a totes les religions per igual
- Obsolescència i dependència tecnològica: CD > DVD > BluRay > el núvol...
- E-books: canvis de formats, multiplicitat de suports, interessos comercials, etc.
- Atacs informàtics de *krackers*
- Noves necessitats de conservació que plantegen nous reptes

Cap al diàleg, el respecte i el coneixemen t mutu

*“Sin diálogo, el ser humano se
asfixia y las religiones se
anquilosan” (Raimon Panikkar)*

**les biblioteques, els
llibres i els seus valors
són les principals eines
per impulsar aquest
diàleg i aquest
coneixement**

bibliotheca alexanrina

bibliotheca alexandrina

- مكتبة الإسكندرية, *Maktabat al-Iskandarīyah*
- Reneix després de 1.600 anys
- Inaugurada el 31 de desembre de 1996
- 36.770 m²
- Biblioteca trilingüe (àrab, anglès i francès)

“voluntat de rel·ligar-se amb la saviesa de la biblioteca antiga i, d'altra banda, de contribuir a l'entesa entre els pobles i la construcció de la pau. És aquesta idea la que expressen els murs de granit dins la seva materialitat: hi ha gravades totes les escriptures conegudes del món, des de l'àrab a la xinesa, passant pels caràcters ciríl·lics, hebreus, llatins... La nova Bibliotheca Alexandrina es presenta així com el nou temple del saber universal, i el darrer gran monument de l'era no-virtual.”

https://ca.wikipedia.org/wiki/Biblioteca_d%27Alexandria

[Consulta: 19/04/2016]

Biblioteca Aràbo- sudamericana d'Argel

Biblioteca Aràbo-Sudamericana d'Argel

- Obra pòstuma de l'arquitecte brasiler Òscar Niemeyer
- Més de 89.000 m2
- Es va impulsar en una Reunió de Ministres de Cultura d'Amèrica del Sud i els Països Àrabs (Brasília, 2005)
- Hi participen 24 països de la Lliga Àrab i 12 d'Amèrica del Sud

Segons la II Reunió: “aquesta biblioteca és un dels principals objectius de cooperació entre tots dos blocs.”

Ibrahim Mamdueh (Lliga Àrab): “aquesta gran biblioteca serà un exemple únic de diàleg entre les cultures, i afavorirà la protecció del patrimoni i de les riqueses culturals de les civilitzacions.”

http://www.webislam.com/noticias/51876-el_proyecto_de_la_gran_biblioteca_arabesudamericana_se_concreta_hoy_en_argel.html [Consulta: 20/04/2016]

Biblioteca Andalusí de Tombuctú

Biblioteca Andalusí de Tombuctú

- Coneguda també com a Fons Kati (al-Qutí).
- 12.714 manuscrits, volums, llibres i altres documents.
- De moriscos espanyols que es van assentar a la Corba del Níger (s. XIV-XVI)
- Documental : https://es.wikipedia.org/wiki/La_caravana_del_manuscrito_andalusí

Hi destaquen: Les cròniques sudaneses de Es-Saheli (arquitecte i poeta de Granada) i un Corà de Ceuta gravat en or.

Hi ha autors andalusos, renegats cristians, de comerciants jueus.

Temàtica àrab variada (religió, ciència, medicina, dret, filosofia, etc.).

Biblioteca del Real Monasterio del Escorial

Biblioteca del Real Monasterio del Escorial

- Fundada per Felipe II al Monasterio del Escorial, a Madrid.
- Els primers llibres comencen a arribar el 1565.
- De clara vocació humanista, en ple Renaixement.

<http://rbme.patrimonionacional.es>

Destaca la seva immensa col·lecció de manuscrits de diferents cultures:

- *1.370 llatins*
- *649 grecs*
- *76 hebreus*
- *2.000 àrabs*
- *800 castellans*
- *80 italians*
- *20 perses*
- *10 turcs*
- *50 catalans*

Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona

Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona

- Fundada el 1772 a partir de la unió de dos fons: el de l'antic Seminari de Montalegre; i els diferents col·legis que els jesuïtes tenien a Barcelona
- Rep el nom de “Pública” a partir d'una Pragmàtica de Carles II
- *355.000 volums (una de les 5 principals biblioteques patrimonials de Catalunya)*
- *600 manuscrits (alguns escrits en àrab i persa)*
- *Orient Cristà, esglésies ortodoxes*
- *Fons sobre islamisme, judaisme*
- *Fons sobre filosofia, ètica, moral...*

<http://www.bibliotecaepiscopalbcn.org>

Gràcies!

@BiblioEpiscopal
info@bibliotecaepiscopalbcn.org